

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VI. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

modum unius. Contra est 1. quomodo ergo Atheus assignat plenam & adequatam sufficientiam productorum, quæ non habetur per ullam collectionem finitam? 2. Illud infinitum ex mente Athei actu existit, adeoque est ens determinatum, & una collectio, sicut quælibet collectio finita est una: cur ergo non possit sumi per modum unius? Arriaga de DEO disp. 2. n. 29. scribit, quod hoc velle negare sit in re infantibus nota nodum in scirpo quærere. Derkennis autem disp. 3. n. 15. ait, si negentur circa infinitum prima principia, de eo silendum; cum subducantur sic media loquendi de eo: aliud est de infinito syncategorematico, quod nunquam totum potest existere, nec est aliquid determinatum, quoad partes nondum existentes, de quo plura Philosophi.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

78. **O**B. 1. contra 1. demonstrationem. Judicium de DEO apud plurimos est erroneum: ergo ex eo nihil probatur. Prob. ant. Ethnici credunt DEUM multiplicem; Judæi, & Turcæ non credunt trinum; alii assignant ei prædicata varia absurda: ergo. Confirm. 1. Potest peccatum originale corrumpere totam naturam: ergo idem potest aliquis error. Confirm. 2. Plurimæ opiniones communissimæ antiquorum modò à Philosophis rejiciuntur: ergo communis opinio non reddit rem infallibilem. Resp. neg. ant. ad probat. dist. conseq. ergo judicium universale, in quo omnes conveniunt, est erroneum. neg. conseq. judicium particulare aliquarum Gentium. conced. conseq. Judicium universale omnium est tantum de existentia DEI, & honestate cultus illius: & hoc est evidens, atque solum à nobis in argumentum adducitur, non verò judicium particulare de qualitate DEI vel Deorum, quod in plurimis est falsum.

79. Ad primam confirmationem. neg. conseq. præsertim de tali errore, qui necessitaret, vel certè efficacissimè induceret ad malum, scilicet ad cultum Chimæræ, essetque naturalis juxta explicationem n. 12. datam; cum econtra peccatum originale sit contra naturam, nec similiter ad malum nos inducat. Adde, quod peccatum illud tantum sit originale, error autem hic foret actualis in omnibus. Ad 2. confirmat. dist. ant. opiniones, quæ sint ita communes, & simul ita fundamentum omnis honestatis. neg. ant. aliquibus respectivè paucis tantum utcumque communes, & præcisè speculativæ. om. ant. & neg. conseq. Certè est magnum discrimen inter persuasionem de existentia DEI, & opinionem de metu vacui, vel de distinctione colorum à lumine, vel aliam similem, de quibus innumerè nunquam cogitant, contenti scire, quod dentur colores (in quo non falluntur) quid autem aut quales sint, minimè solliciti.

80. Ob. 2. Erronea persuasio sæpe neces-

saria est ad virtutem exercendam; aut vitium vitandum: ergo etiam potest esse necessaria falsa persuasio de DEO. ant. prob. Sic milites, dum putant ducem vivere, qui jam est mortuus, animosè pugnant, aliter non pugnaturi. Sic pueros sæpe coërcet metus fictus S. Nicolai. Resp. dist. ant. Sæpe necessaria est per accidens, & in casibus particularibus. conc. ant. per se, & universim. neg. ant. & conseq. Error particularis necessarius quandoque est ob pravam dispositionem subiecti; nam miles non est egregius, qui mortuo duce non pugnat, si adhuc est spes rem bene agendi: nec puer bene moratus, qui metu tantum coërcetur. At necessaria per se, & universim, sunt necessaria ex natura, & ab hac intenduntur, quæ non est ex se malè disposita, ut ei necessarij sit error, consequenter hic ab ea non intenditur. Accedit, quod error minùs inficiat sapientes & probos, quàm alios; cum tamen illi firmiorem habeant persuasionem de DEO, quàm alii.

81. Dices: Universalis ignorantia prædestinationis, vel reprobationis est necessaria, vel utilis saltem viatoribus ad bene vivendum: ergo etiam potest esse utilis vel necessarius error universalis de DEO. Resp. 1. neg. quod sit necessaria; quia plures Sancti ex eo, quod se sciiverint prædestinatos, sanctius etiam vixerunt. Resp. 2. om. ant. neg. conseq. Ignorantia illa est tantum carentia notitiæ indebitæ, cum qua potest conservari respublica humana in statu, quantum illi debetur, optimo, sicut conservatur cum ignorantia aliarum rerum: at error circa existentiam DEI esset maximum malum intellectus, & induceret ad malum, seu cultum Chimæræ: simul autem deberet esse fundamentum virtutum justitiæ, temperantiæ, misericordiæ &c. quæ sunt absurda.

82. Ob. 3. Si est evidens existentia DEI, etiam est evidens, quod sit omnino perfectissima: hoc non est evidens: ergo. Resp. dist. ma. Si est evidens quoad an est. neg. ma. si etiam quoad quomodo est. conced. ma. & om. mi. neg. conseq. Evidens quoad an est dicitur illud, de quo quærenti, an sit, seu existat, potest cum evidentiâ responderi, quod existat. Evidens quoad quomodo est dicitur illud, de quo etiam quærenti, quomodo se habeat, aut qualia prædicata involvat, possunt ea demonstrari: quæ duo sunt inter se valde diversa. Jam per nostram demonstrationem evidens est, quod DEUS existat: quænam autem prædicata omnia, vel perfectiones involvat, ex hac demonstratione nondum immediatè debet posse inferri. Facile quidem Omnipotentia, Omniscientia, Sapientia, Justitia inferuntur, quod cuique DEUM ut Gubernatorem, vel Creatorem consideranti facile patet: quomodo autem aliæ perfectiones inferantur, inferriis dabimus.

83. Ob. 4. Si daretur DEUS, daretur providentia DEI: hæc non datur: ergo. prob. mi. Si daretur providentia Divina, justè abundarent bonis, & carerent malis: secus se haberent feelerati: hoc non contingit: ergo. Confir. DEUS esset infinitum bonum: ergo excluderet omne

omne malum; quia unum contrarium expellit alterum: at hoc non facit: ergo, Resp. neg. mi. ad prob. neg. ma. Providentia Divina in statu elevationis dirigit hominem ad beatitudinem supernaturalem, ad quam non est medium semper aptum temporalis felicitas, imò saepe est impedimentum. 2. Mala temporalia sunt poenae delictorum levium, in quæ incidunt saepe etiam iusti, & sic expiantur: sicut contra bona temporalia sunt merces operum naturaliter bonorum, quæ faciunt etiam peccatores, & sic jam hæc recipiunt mercedem suam.

84. Ad confir. disting. conseq. excluderet omne malum à se. conced. conseq. ab aliis subjectis. neg. conseq. Contrarium unum expellit alterum non ex omni loco, etiam in quo ipsum est; sed tantum ex eodem subjecto, maxime si sit agens liberum, quale DEUS est, & velit aliis relinquere libertatem, sicut DEUS vult relinquere hominibus. Nec ista DEUM dedecent; cum possit ex malis eruere bona: nec tenetur mala impedire, ut tenentur saepe homines; quia subjecti legi DEI, id imperant; DEUS enim nulli legi subjectus est. Sed nec natura sua eum necessitat ad impedienda aliorum mala; quia hæc necessitas probari nullatenus potest: imò, cum hæc necessitas DEI absoluta sit impossibilis cum libertate creata, non potest dari in DEO, quin ei negetur potestas creandi hominem liberum, quæ absurdè negaretur. Tandem, cum demonstratus aliunde sit DEUS, simulque evidens sit, mala ab eo permitti, clarum est, ejus naturam non esse impossibilem cum malis aliorum.

85. Ob. 4. contra 2. demonstrationem. Atomi infinitæ infinitis diversis modis combinatae facerent omnes combinationes possibiles: ergo etiam istam hujus universi: ergo ruit demonstratio n. 67. adducta. Confir. Posset dici, aliqua entia e. g. solem, stellas, materiam primam &c. esse à se: ergo non demonstratur DEUS. Hoc argumentum 1. *Metaph. summa* 2. c. 2. vel, ut Maurus dividit, a. 1. visum est Aristoteli argumentum præ nimio potu delirantium; hinc laudat Anaxagoram, qui mentem, seu DEUM admisit, tanquam sobrium inter ebrios. In forma dist. ant. facerent omnes combinationes possibiles per casum. conc. ant. prorsus omnes. neg. ant. & conseq. Lumine naturæ evidens est, non omnes combinationes esse per casum possibiles, & minùs esse possibiles per casum combinationes constanter ordinatissimas: certè qui semper senarios projiceret, non casu, sed arte aleis ludere diceretur: ergo, dum leo semper leonem, & ovis semper ovem generat, non casu, sed superiore consilio id fieri necesse est. Ad confir. neg. ant. Stultum est somnare, entia inanimata, & homini tanquam fini suo subservientia, esse infinite perfecta, & à seipsis; cum homo sit ab alio. Imò, quod à se haberet existentiam, etiam haberet omnes perfectiones, vitam, intellectum &c. de quo infra: sed his carent stellæ &c.

86. Ob. 5. Sicut gravia, & levia moventur à qualitate intrinseca sursum, aut deorsum; ita etiam herbæ naturaliter crescunt sursum, animalia naturaliter generant, cælum naturaliter gyratur &c. ergo ex his non demonstratur DEUS.

R. P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I

US. Resp. neg. conseq. Est sanè imperceptibile, & falsum, quòd opera tam stupenda, omne humanum ingenium, & artem superantia, proveniant à sola natura naturata, ut ajunt, seu omnino inanimatis creaturis, scilicet atomis solis; nisi datur simul natura naturans sive DEUS, qui infinito suo intellectu omnia ordinet, saltem in prima productione. Certè, si nec rudissima imago potest provenire à solo penicillo absque directione artificis, neque poterit à solis corpusculis, seu atomis omni ratione, imò sensu carentibus, casu tantum commixtis, provenire planta, aut animal, & vel minimè homo: sanè atomi illæ evidenter non habuere vim se solis talia primò producendi; nisi mens & potentia superior eis mixtionis modum & vim tribuerit.

87. Ob. 6. contra 3. demonstrationem. Medius terminus demonstrationis sunt creaturæ, extremum autem DEUS: atqui creaturæ & DEUS non identificantur: ergo demonstratio est mala. Resp. neg. conseq. Syllogismus noster non est categoricus, sed hypotheticus, in quo non requiritur identitas, sed connexio, ut est evidens in plurimis: e. g. si datur pater, datur filius: sed, ergo, quamvis pater & filius distinguantur. Eadem responsio datur, si dicatur, in antecedenti poni tantum producta, & in consequenti plus, hoc est, etiam improductum; quia inter ista datur connexio. Potest tamen argumentatio nostra reduci ad syllogismos categoricos: e. g. omne ens productum est evidenter connexum cum improducto, tanquam cum causa prima: sed datur ens productum: ergo datur ens evidenter connexum cum improducto. Rursus: omne evidenter connexum cum improducto, & existens, infert improductum tanquam terminum connexionis: sed ens productum est evidenter connexum cum improducto, & existens: ergo &c. Si dicas: ex necessario non sequi contingens: ergo nec ex contingenti necessarium: Resp. neg. conseq. disparitatem dant Summulistæ; quia ens necessarium, utpote indefectibile, non potest quoad suam existentiam dependere à contingenti seu defectibili; aliàs etiam ipsum posset deficere: at verò ens defectibile sine ullo præjudicio potest dependere ab indefectibili: unde, quamvis non possit sequi necessarium ex contingenti, tanquam priori seu radice, aut causa; potest sequi tanquam ex posteriori, seu effectu.

ARTICULUS VII.

Solvuntur reliquæ objectiones.

88. Ob. 7. contra 4. demonstrationem. Multæ argumentationes à sensu distributivo ad collectivum, similes argumentationi nostræ, sunt malæ: ergo nostra non est evidenter bona, ant. probatur exemplis: 1. Singulæ partes non sunt compositæ: ergo neque totum est compositum. 2. Singuli milites non possunt defendere arcem: ergo neque totus exercitus. 3. Singulæ partes cœli, dum gyrantur, non retinent priorem locum: ergo neque tota sphaera coelestis. 4. Singuli oculi non sunt determinatè necessarij ad videndum

C